

No us adormiu

Amb l'adjunció a certs verbs intransitius, com *seure*, *jeure* o *dormir*, del prefix consistent en la simple vocal *a*, n'obtenim uns altres de transitius o pronominals: *asseure* o *asseure's*, *ajeure* o *ajeure's*, *adormir* o *adormir-se*. Anàlogament, de *baixar* hem obtingut *abaixar* i *abaixar-se*, de *pujar*, *apujar* i *apujar-se* i de *semblar* el pronominal *assemblar-se*. Aquest fet, que origina un ús molt característic i preciós del català, té un paral·lelisme molt escàs en el castellà, per la qual cosa són nombroses les perturbacions que en sofrim en el nostre sistema, que convé prevenir i evitar.

En primer lloc, doncs, caldria recordar que les formes simples d'aquests verbs mai no han d'ésser pronominals, i que usar-les amb aquesta condició és una greu incorrecció que cal evitar. «Em vaig seure», «Es va dormir», «Us heu baixat», són frases, potser no gaire usuals, però no tan insòlites, tampoc, que no induïxin a destacar-ne la incorrecció.

També es produeixen algunes vacil·lacions en l'ús de *semblar* i *assemblar-se*. Cal adonar-se de la diferència entre *Sembla el seu pare* i *S'assembla al seu pare*. En el primer cas volem dir que en algun detall té l'aparença del seu pare o que l'imita, i en el segon que hi té una semblança física.

En el cas de *seure* i *dormir* també és més o menys corrent el seu ús incorrecte com a verbs transitius. Oracions com «Em van seure a la cadira» o «El van dormir amb un narcòtic» en lloc de *Em van asseure...* i *El van adormir...* no són pas infreqüents del tot. Anàlogament, llegim a cops en textos narratius que ens parlen d'un home «dormit» o d'una noia «dormida», però, segons el que hem explicat, caldria dir un home *adormit* i una noia —o una princesa— *adormida*.

ALBERT JANE